

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Finance en Control

Onderwerp:

Treasuryplan 2022-2025

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 21-12-2021
Notanummer	: 2021-420
Datum	: 21-12-2021
Programma	: 12-Algemene dekkingsmiddelen
Portefeuillehouder	: Wethouder Grijsen,
Bijlage(n)	: Treasuryplan_2022-2025.pdf

Parafering

14-12-2021: Gemeentesecretaris/algemeen directeur
15-12-2021: Wethouder

Agendering

* 15-12-2021: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

22-12-2021

B & W d.d.: 21-12-2021

Besluit

1. Het vaststellen van het Treasuryplan 2022-2025.

De nota en het besluit openbaar te maken.

Inleiding

Het Treasuryplan wordt jaarlijks opgesteld en bevat een meerjarige doorvertaling van de begroting in de benodigde financieringsactiviteiten van de gemeente. Met het vaststellen van het Treasuryplan geeft het college mandaat aan de Algemeen Directeur voor het uitvoeren van het Treasurybeleid zoals dat is toegelicht in het plan inclusief het aantrekken van daartoe benodigde financiering.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het treasurybeleid van de Gemeente Deventer kent de volgende doelstellingen:

- het waarborgen van een blijvende toegang tot de kapitaalmarkt teneinde de beschikbaarheid over voldoende financiële middelen zeker te stellen.
- het beheersen van financiële risico's (renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's).
- het realiseren van zo laag mogelijke kosten (rente, provisies en kosten van het betalingsverkeer) en het zekerstellen van voldoende liquiditeit.

Kader

- Treasurystatuut 2021 vastgesteld door de gemeenteraad.
- Beleidskader leningen en garanties vastgesteld door de gemeenteraad (besluit 2020-444).

Betrokken partijen en participatie

Niet van toepassing.

Argumenten voor en tegen

Niet van toepassing

Financiële consequenties en dekking

De gemeente beschikt op dit moment over voldoende liquide middelen en een stabiele toegang tot financiering. De rentelasten nemen gestaag af, met name bij het aflopen van langlopende leningen die in een verder verleden tegen hoge rentes zijn afgesloten. Het effect hiervan op de interne doorrekening van kapitaallasten (omslagrente) wordt meegenomen in de meerjarenbegroting. Renterisico's bevinden zich binnen de wettelijke normen, waarbij het risico op sterk oplopende rentekosten (bij stijging van de marktrente) beperkt wordt door het herfinancieren van aflopende leningen zoveel mogelijk gespreid plaats te laten vinden.

Op basis van de huidige inzichten is de verwachting dat in de periode 2022-2026 in totaal € 80-120 miljoen nodig zal zijn om in de financieringsbehoefte te voorzien. In ramingen zal worden uitgegaan van het aantrekken van in totaal € 100 miljoen aan nieuwe leningen (€ 40 miljoen in 2022 en 2023 en € 20 miljoen in 2024) met een rentetarief van 0,5%.

Openbaarmaking en communicatie

-

Aanpak en uitvoering

Na vaststelling van het Treasuryplan wordt uitvoering gegeven aan het plan. Maandelijks vindt monitoring plaats of nieuwe financiering dient te worden aangetrokken.

Treasuryplan 2022-2025

Gemeente Deventer

Colofon

Tekst: Team Finance en Control
Vormgeving: gemeente Deventer

Uitgave: gemeente Deventer
Datum: december 2021

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	4
1. Inleiding.....	5
2. Aantrekken van financiering.....	6
3. Verstreking van leningen	10
4. Renteresultaat.....	11
5. Risicobeheer	12
6. Kasbeheer.....	15
7. Overige treasury activiteiten	16
Bijlage 1: Overzicht leningenportefeuille.....	17
Bijlage 2: Gedetailleerd Kasstroomoverzicht	18

Managementsamenvatting

Het Treasuryplan wordt jaarlijks opgesteld en bevat een meerjarige doorvertaling van de begroting in de benodigde financieringsactiviteiten van de gemeente. Met het vaststellen van het Treasuryplan geeft het college mandaat aan de Algemeen Directeur voor het uitvoeren van het Treasurybeleid zoals dat is toegelicht in het plan inclusief het aantrekken van daartoe benodigde financiering.

Huidige liquiditeit- en rentepositie gemeente

De gemeente beschikt over voldoende liquide middelen en een stabiele toegang tot financiering. De rentelasten nemen gestaag af, met name bij het aflopen van langlopende leningen die in een verder verleden tegen hoge rentes zijn afgesloten. Het effect hiervan op de interne doorrekening van kapitaallasten (omslagrente) wordt meegenomen in de meerjarenbegroting. Renterisico's bevinden zich binnen de wettelijke normen, waarbij het risico op sterk oplopende rentekosten (bij stijging van de marktrente) beperkt wordt door het herfinancieren van aflopende leningen zoveel mogelijk gespreid plaats te laten vinden.

Financieringsstrategie

Gegeven de doelstellingen van het Treasurystatuut worden enkel nieuwe langlopende leningen aangetrokken overeenkomstig de daadwerkelijke financieringsbehoefte, zoals die gedurende het jaar wordt gemonitord. Tijdelijke schommelingen in de beschikbare liquiditeit worden opgevangen via de bestaande kredietlimiet op de rekening-courant ter hoogte van € 28 miljoen.

Aantrekken van nieuwe leningen

Het aantrekken van nieuwe leningen kan op ieder moment plaatsvinden voor zover dit nodig is om voldoende beschikbare liquide middelen te kunnen waarborgen, met inachtneming van de bevoegdheden uit het Treasurystatuut. Bij de keuze voor de rentevaste looptijd wordt rekening gehouden met de renterisiconorm en het verschil in rentelasten bij de verschillende looptijden.

Op basis van de begroting 2022-2026 is een inschatting gemaakt van de meerjarige financieringsbehoefte. Volgens deze prognose bedraagt de financieringsbehoefte € 80-120 miljoen. Met dit Treasuryplan wordt dan ook een mandaat gevraagd om tot een maximum van dit bedrag nieuwe financiering aan te trekken in de komende jaren. De prognose kent een aantal belangrijke onzekerheden. Om die reden wordt maandelijks een actuele inschatting gemaakt op basis waarvan besloten kan worden om aanvullende leningen aan te trekken.

De financieringsbehoefte wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door de aflossing van bestaande leningen (in totaal € 113 miljoen in de periode 2022-2025). Deze kennen een relatief hoge rente in vergelijking met de huidige marktrente. Er zal daarom naar verwachting sprake zijn van een substantiële daling van de rentelasten van de gemeente.

Verstrekken van leningen

Het verstrekken van leningen gebeurt enkel aan partijen voor uitoefening van de publieke taak. De totale omvang van de verstrekte geldleningen per 1 januari 2022 is ca. € 37,4 miljoen. Nieuwe leningen worden via afzonderlijke besluiten voorgelegd aan college en raad.

Renteresultaat

Het renteresultaat is door toepassing van omslagrente in beginsel neutraal. Verwacht wordt dat de omslagrente (momenteel 2,2%) in meerjarig perspectief verder zal dalen dankzij de dalende rentelasten van de gemeente. Dit wordt jaarlijks in beeld gebracht in de meerjarenbegroting.

Risicobeheer

Met de huidige inrichting van het Treasuryproces wordt in beginsel invulling gegeven aan de beheersing van rente-, liquiditeits- en kredietrisico's met inachtneming van alle wettelijke normen en interne beleidskaders. Hierover wordt periodiek gerapporteerd in de paragraaf Financiering van de 2^e en 4^e kwartaalrapportage.

1. Inleiding

1.1. Doelstelling van het Treasuryplan

Het Treasuryplan wordt jaarlijks opgesteld en bevat een meerjarige doorvertaling van de begroting in de benodigde financieringsactiviteiten van de gemeente. Met het vaststellen van het Treasuryplan geeft het college mandaat aan de Algemeen Directeur voor het uitvoeren van het Treasurybeleid zoals dat is toegelicht in het plan inclusief het aantrekken van daartoe benodigde financiering.

1.2. Beleidskader

Het Treasurybeleid van de Gemeente Deventer is vastgelegd in het Treasurystatuut. Het Treasurystatuut is in 2021 herzien. Hierbij is rekening gehouden met alle van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Aanvullend is een beleidskader "Verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen" uit 2020 van toepassing.

Het Treasurystatuut beschrijft de uitgangspunten en bevoegdheden die de gemeente hanteert op het gebied van financiering, beleggingen, rentemanagement, liquiditeitenbeheer en de financiële logistiek. Deze zijn gebaseerd op de volgende doelstellingen:

- het waarborgen van een blijvende toegang tot de kapitaalmarkt teneinde de beschikbaarheid over voldoende financiële middelen zeker te stellen.
- het beheersen van financiële risico's (renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's).
- het realiseren van zo laag mogelijke kosten (rente, provisies en kosten van het betalingsverkeer) en het zekerstellen van voldoende liquiditeit.

In de praktijk betekent dit dat complexe en risicovolle producten worden vermeden. Er worden enkel onderhandse leningen aangegaan bij financiële instellingen in de euro valuta. De gemeente verstrekt alleen leningen in het kader van de publieke taak. Tijdelijke overtollige liquiditeiten worden ondergebracht bij het schatkistbankieren van de Rijksoverheid.

Het Treasurybeleid heeft geen winstoogmerk. Uitgangspunt is dat alle rentelasten intern worden doorbelast aan de investeringen voor onder andere grondexploitaties, kapitaalgoederen en deelnemingen en leningen aan verbonden partijen. Hiervoor wordt jaarlijks een omslagrente bepaald waarmee een neutraal renteresultaat kan worden bereikt.

Voor de beheersing van risico's dient de gemeente te voldoen aan een aantal limieten:

- Renterisiconorm: het totale bedrag aan langlopende schulden wat in een kalenderjaar wordt afgelost of een renteherziening kent mag maximaal 20% bedragen van de totale gemeentebegroting.
- Kasgeldlimiet: het totale bedrag van kortlopende schulden (na aftrek van vlottende middelen) mag maximaal 8,5% bedragen van de totale gemeentebegroting.
- Norm schatkistbankieren: het totale bedrag aan liquide middelen dat buiten de schatkist wordt aangehouden bedraagt niet meer dan 2% van het begrotingstotaal.

In het treasurystatuut is bepaald dat periodiek (in het 2de en 4de kwartaal) en jaarlijks in de jaarrekening verantwoording wordt afgelegd aan de raad inzake de treasury-activiteiten. Voorafgaand daaraan wordt in de Paragraaf Financiering van de begroting het voorgenomen beleid toegelicht.

2. Aantrekken van financiering

2.1. Huidige liquiditeit- en rentepositie

De huidige liquiditeit- en rentepositie van de gemeente kent geen bijzonderheden. De gemeente beschikt over voldoende liquide middelen en een stabiele toegang tot financiering. De rentelasten nemen gestaag af, met name bij het aflopen van langlopende leningen die in een verder verleden tegen hoge rentes zijn afgesloten. Renterisico's bevinden zich binnen de wettelijke normen.

2.2. Financieringsstrategie

Gegeven de doelstellingen van het Treasurystatuut worden enkel nieuwe langlopende leningen aangetrokken overeenkomstig de daadwerkelijke financieringsbehoefte, zoals die gedurende het jaar wordt gemonitord. Tijdelijke schommelingen in de beschikbare liquiditeit worden opgevangen via de bestaande kredietlimiet op de rekening-courant ter hoogte van € 28 miljoen.

Om ten allen tijde over voldoende liquide middelen te beschikken, wordt daarbij zowel een buffer aangehouden in de beschikbare ruimte op de kredietlimiet (€ 14 miljoen) als in de saldi op de verschillende bankrekeningen (€ 10 miljoen). In totaal levert dit een streefwaarde van € 24 miljoen aan direct inzetbare liquide middelen.

2.3. Rentevisie

De gemeente maakt voor de rentevisie gebruik van Thésor Marktperspectief. De meest recente editie (november 2021) gaat er nog steeds vanuit dat naar verwachting de kapitaalmarktrente laag zal blijven. Bij rentevaste looptijden tot 10 jaar is er sprake van negatieve rente.

Financiële instellingen berekenen een opslag voor risico's, kosten en winst. Voor gemeenten is deze momenteel, afhankelijk van de looptijd tussen de 0,1% - 0,4%.

Het vooruitzicht van een laagblijvende rente ondersteunt de strategie om enkel financiering aan te trekken op het moment dat zich een financieringsbehoefte voordoet. Zolang de marktrente lager is dan de gemiddelde rente op de bestaande leningenportefeuille is het renterisico voor de gemeente zeer beperkt.

2.4. Samenstelling bestaande leningen portefeuille

De leningenportefeuille van de gemeente bedraagt per 1-1-2022 € 243 miljoen. Onderstaande tabel toont de opbouw van de portefeuille per tegenpartij. Ten opzichte van de stand per 1 januari 2021 is de portefeuille met circa € 40 miljoen afgenomen. De oorzaak hiervan is dat een aantal grote leningen afliepen. Doordat de gemeente gedurende 2021 over voldoende liquide middelen heeft beschikt, is dit bedrag niet geherfinancierd.

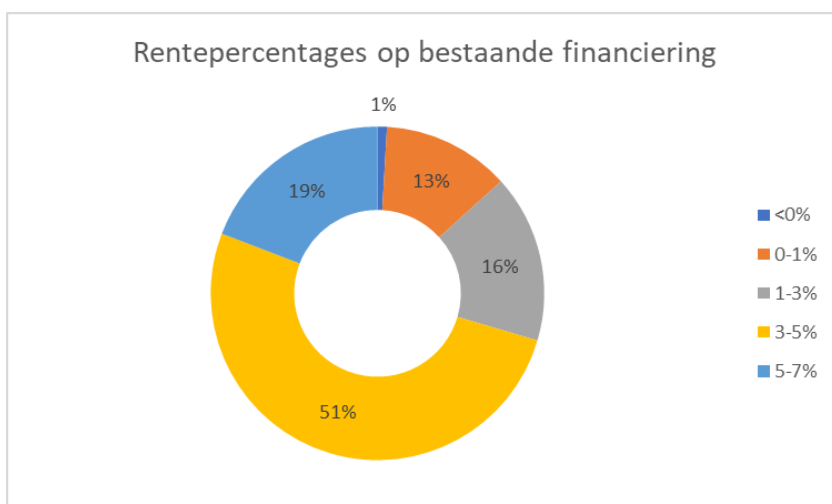
Tegenpartij	Hoofdsom per 1-1-2021	Hoofdsom per 1-1-2022
BNG Bank nv	€ 201.668.481	€ 169.216.627
Nederlandse Waterschapsbank nv	€ 55.271.667	€ 48.717.333
Suddeutsche Krankenversicherung aG	€ 15.000.000	€ 15.000.000
Aegon Bank	€ 5.000.000	€ 5.000.000
Süddeutsche Lebensversicherung ag	€ 5.000.000	€ 5.000.000
Knecht-Drenth	€ 72.600	€ 36.300
Totaal	€ 282.012.747	€ 242.970.260

Tabel 1: Samenstelling bestaande leningportefeuille

De leningenportefeuille is opgebouwd uit leningen welke in de periode 1997-2018 zijn aangetrokken. De contracten zijn gebaseerd op vaste rentepercentages en deze variëren sterk afhankelijk van de rentestand in het jaar waarin de leningen zijn aangegaan. Op dit moment is de gemiddelde rente op de bestaande financiering 3,2%. De hoogste rente is 6,48% en de laagste rente -0,21%.

Onderstaande grafiek laat de verdeling zien van rentetarieven.

Figuur 1: Spreiding rentepercentages bestaande financiering

De bestaande financiering bestaat voor 23% uit leningen met een vorm van tussentijdse aflossing (lineair of annuïtair). Het resterende deel (77%) betreft fixe leningen, waarbij de hoofdsom aan het einde van de looptijd in zijn geheel wordt afgelost. Door de eenvoud van de lening is deze meer verhandelbaar en daardoor is de rente relatief gunstig. Omdat de lening aan het eind ineens wordt afgelost, is er een herfinancieringsrisico. Dat wil zeggen dat opnieuw afsluiten kan betekenen dat de rente hoger is of de voorwaarden zijn ongunstiger. Dit wordt opgevangen door de aflossingen van verschillende fixe leningen te spreiden over een groot aantal jaren zodat de invloed op het gemiddelde rentepercentage minder groot is en in geen enkel jaar de renterisiconorm (zie ook paragraaf 5.3) wordt overschreden.

2.5. Verwachte financieringsbehoefte 2022-2025

Om een inschatting te kunnen maken van de financieringsbehoefte, is de meerjarenbegroting 2022-2025 vertaald in een kasstroom overzicht. Een belangrijk onderscheid dat daarbij wordt gemaakt ten opzichte van de baten en lasten is dat enkel rekening wordt gehouden met de inkomende en uitgaande geldstromen. Baten en lasten die betrekking hebben op afschrijvingen en verrekeningen met reserves, voorzieningen en debiteuren / crediteuren worden buiten beschouwing gelaten.

Onderstaande tabel toont het saldo van alle uit- (+) en ingaande (-) kasstromen per jaar. Een meer gedetailleerd overzicht van de kasstromen is opgenomen in Bijlage 2.

	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
Exploitatie	€ -10.581.404	€ -6.094.980	€ -10.972.076	€ -15.051.236	€ -17.793.317	€ -60.493.013
Grondexploitaties	€ -21.321.018	€ -11.213.012	€ -7.213.135	€ -11.095.373	€ -5.829.431	€ -56.671.969
Investerings	€ 21.167.404	€ 24.063.521	€ 11.266.222	€ 5.044.574	€ 4.682.664	€ 66.224.385
Aflossing bestaande financiering	€ 41.454.987	€ 14.888.800	€ 36.069.761	€ 15.512.462	€ 10.279.740	€ 118.205.751
Totaal	€ 30.719.969	€ 21.644.329	€ 29.150.772	€ -5.589.573	€ -8.660.344	€ 67.265.154

Tabel 2: Financieringsbehoefte 2022-2026 op basis van meerjarenbegroting

In dit overzicht is sprake van een totale netto uitstroom van € 67 miljoen. De belangrijkste ontwikkelingen hierbij zijn:

- Exploitatie: de operationele activiteiten kennen een positief saldo van € 5-20 miljoen per jaar. Hoewel de gemeente een sluitende begroting heeft, is dit verschil begrijpelijk gelet op de afschrijvingen en verrekeningen met voorzieningen. Deze worden wel als lasten geboekt maar leiden niet tot uitgaande geldstromen.
- Grondexploitaties: de komende jaren worden bij verschillende projecten hoge inkomsten verwacht uit de verkoop van de ontwikkelde locaties. Deze zijn hoger dan de kosten die nog moeten worden gemaakt. Dit leidt ertoe dat er per saldo netto geld binnenkomt voor deze projecten (in totaal circa € 57 miljoen).
- Investerings MVA: de komende jaren zijn diverse nieuwe investeringen gepland waarvoor uitgaven worden verwacht van € 10-20 miljoen per jaar. Deze zijn in meer detail toegelicht in de paragraaf Investerings van de begroting.

- Financieringsactiviteiten: de komende jaren lopen diverse leningen contractueel af. Ook ontvangt de gemeente aflossing op verstrekte leningen. Per saldo leidt dit tot een uitstroom van € 10-40 miljoen per jaar.

Bovenstaande prognose kent een grote onzekerheidsmarge. Dit wordt in de eerste plaats veroorzaakt door verschillen tussen begroting en realisatie. Daarnaast is het op basis van de inrichting van de financiële administratie niet altijd mogelijk om een zuiver onderscheid te maken tussen begrotingsposten die wel en niet daadwerkelijk tot uitgaande kasstromen leiden. Om deze reden wordt de daadwerkelijke financieringsbehoefte maandelijks gemonitord.

Effect van budgetoverhevelingen 2021

Jaarlijks vindt bij de 4^e kwartaalrapportage budgetoverheveling plaats van eenmalige budgetten in de exploitatie en investeringen. Deze budgetoverheveling is nog niet meegenomen in de bovenstaande analyse.

Wanneer gekeken wordt naar de liquiditeitspositie per begin november 2021 dan is deze aanmerkelijk gunstiger dan op basis van de actuele begroting 2021 zou worden verwacht. Waar op basis van de begroting 2021 € 40 miljoen aan nieuwe financiering in 2021 zou moeten worden aangetrokken, is tot nu toe in 2021 geen financiering aangetrokken omdat de liquiditeitspositie toereikend is. De verwachting is dat ook in de rest van 2021 de liquiditeitspositie hoger zal zijn dan de streefwaarde van € 24 miljoen.

Bij het bepalen van de benodigde aanvullende financiering (zie de volgende paragraaf) wordt daarom rekening gehouden met een bedrag van maximaal € 40 miljoen dat als gevolg van budgetoverhevelingen aanvullend benodigd is.

2.6. Aantrekken nieuwe leningen

Het aantrekken van nieuwe leningen kan op ieder moment plaatsvinden voor zover dit nodig is om de financieringsstrategie te kunnen invullen met inachtneming van de bevoegdheden uit het Treasurystatuut.

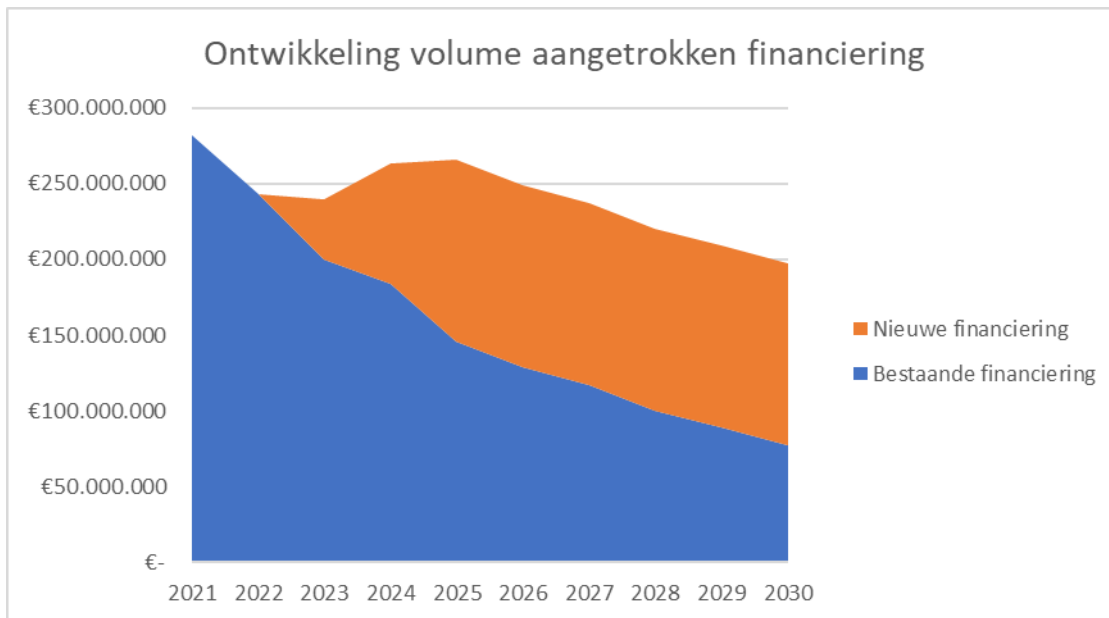
Op basis van de huidige inzichten is de verwachting dat in de periode 2022-2026 in totaal € 80-120 miljoen nodig zal zijn om in de financieringsbehoefte te voorzien. In ramingen zal worden uitgegaan van het aantrekken van in totaal € 100 miljoen aan nieuwe leningen (€ 40 miljoen in 2022 en 2023 en € 20 miljoen in 2024) met een rentetarief van 0,5%. Zie onderstaande tabel.

Cumulatieve financieringsbehoefte	2022	2023	2024	2025	2026	Maximum
Op basis van Begroting 2022-2026	€ 30.719.969	€ 52.364.297	€ 81.515.070	€ 75.925.497	€ 67.265.154	€ 81.515.070
Inclusief mogelijke budgetoverhevelingen	€ 70.578.862	€ 92.223.190	€ 121.373.963	€ 115.784.390	€ 107.124.047	€ 121.373.963
Uitgangspunt nieuwe financiering	€ 40.000.000	€ 80.000.000	€ 100.000.000	€ 100.000.000	€ 100.000.000	€ 270.154.186

Tabel 3: Cumulatieve financieringsbehoefte

Gegeven het huidige renteklimaat en de renterisiconorm van 20% (zie paragraaf 5.3), zal voor nieuwe financiering een rentevaste looptijd worden gekozen tussen de 5 en 15 jaar. Hierbij wordt uitgegaan van een rentetarief van 0,5%. Vanwege de onzekerheid van de prognoses (zie ook paragraaf 2.5) wordt maandelijks beoordeeld of aanvullende financiering gewenst is.

Op basis van deze inschatting zal het totale leningvolume de komende jaren stabiliseren. Onderstaande grafiek toont de ontwikkeling van het totale volume van aangetrokken financiering, met onderscheid naar de bestaande leningen en de nieuwe financiering.

Figuur 2: Aflossing op bestaande leningen per jaar (bedragen in € miljoen)

3. Verstrekking van leningen

3.1. Samenstelling bestaande leningenportefeuille

Onderstaande tabel toont de samenstelling van de portefeuille van verstrekte leningen. In dit overzicht is de N.V. Maatschappelijk vastgoed nog meegenomen. Deze leningen komen te vervallen bij het integreren van de bezittingen en verplichtingen van de N.V. in de gemeentelijke balans.

Tegenpartij	Hoofdsom per 1-1-2021		Hoofdsom per 1-1-2022	
NV Maatschappelijk Vastgoed	€	17.594.583	€	17.074.017
Sportbedrijf Deventer N.V.	€	13.624.274	€	13.367.556
Go Ahead Eagles	€	4.069.412	€	4.069.412
Enexis holding	€	1.354.025	€	1.354.025
SVN	€	1.000.000	€	600.000
Stichting MiMiK	€	600.000	€	545.703
Escohold	€	417.260	€	417.260
Vitens N.V.	€	123.813		
Deventer Hockey Vereniging	€	22.983	€	19.604
Totaal	€	38.806.352	€	37.447.578

Tabel 4: overzicht verstrekte geldleningen

Nieuwe aanvragen worden getoetst met inachtneming van de door de raad vastgestelde beleidsnota "Verlenen van garanties en verstrekken van geldleningen" uit 2020.

3.2. Deelnemingen en verbonden partijen

Naast de verstrekking van geldleningen heeft de gemeente tevens diverse deelnemingen via aandelen in verbonden partijen. De verbonden partijen zijn vaak een verlengstuk van de gemeentelijke dienstverlening. Deelname in verbonden partijen heeft uiteraard gevolgen voor de risico's die de gemeente loopt.

De gemeente Deventer is samenwerkingsovereenkomsten aangegaan met zogenaamde verbonden partijen. In de kadernota Verbonden partijen 2017 zijn deze nader gedefinieerd.

Binnen de financiële functie is ook het adviseren en monitoren van de deelnemingen belegd. Dit gebeurt in nauw overleg met treasury.

4. Renteresultaat

4.1. Interne rentedoorberekening

Het financieringsbeleid van de gemeente gaat uit van integrale financiering. Uitgangspunt is dat het taakveld Treasury een neutraal renteresultaat kent, wat bereikt wordt door de rentelasten van de gemeente door te belasten aan de gemeentelijke investeringen op de diverse programma's.

De rente die voor deze doorberekening wordt gebruikt is de omslagrente. De omslagrente wordt doorberekend aan alle vaste activa en voorraden op de balans op basis van de voorschriften van de BBV-richtlijn Rente uit 2017. De enige uitzondering hierop vormen de grondexploitaties, waarvoor conform de BBV-richtlijn Grondbeleid uit 2019 een andere rekenmethodiek geldt. Bij de bepaling van de rentelasten worden niet alleen de externe rentelasten meegenomen, maar ook de rentebaten op verstrekte leningen en de interne rentetoerekening aan reserves en voorzieningen.

Voor de begroting 2022 is de omslagrente 2,2% gebleven; de rente grondexploitatie is voor de begroting 2022 en verder bepaald op 2,3%. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt nagegaan of de afwijking tussen de vooraf bepaalde omslagrente en de daadwerkelijke gemiddelde rentelasten meer dan 25% bedraagt. In dat geval vindt correctie plaats. De bijschrijving van rente voor de grondexploitaties vindt altijd op basis van de gerealiseerde rentelasten plaats.

4.2. Verwachte renteresultaat

Onderstaande tabel toont de prognose van het rente resultaat zoals opgenomen in de meerjarenbegroting 2022-2025. Het werkelijke renteresultaat kan afwijken door verschillen in de externe rentelasten en -baten en de omvang van de balansposities waaraan de omslagrente wordt doorberekend. Deze verschillen worden verrekend met de generieke weerstandsreserve.

Renteresultaat	2022	2023	2024	2025
Rentelasten				
Rente korte financieringsmiddelen	0,00	0,00	0,00	0,00
Rente langlopende geldleningen	7,71	7,20	6,01	5,25
Rente toegerekend aan eigen vermogen	0,49	0,50	0,62	0,62
Rente toegerekend aan voorzieningen	1,10	0,96	0,96	0,93
Totaal lasten	9,30	8,67	7,58	6,80
Renteopbrengsten				
Doorberekening aan grondexploitaties	2,05	1,26	1,06	0,96
Doorberekening aan activa (omslagrente)	7,36	7,48	7,75	7,86
Totaal opbrengsten	9,41	8,74	8,81	8,82
Renteresultaat (excl. rentemarge)	0,11	0,08	1,23	2,02
Rentemarge op verstrekte leningen	0,46	0,44	0,43	0,41
Renteresultaat (incl. rentemarge)	0,56	0,52	1,65	2,43

Tabel 5: Begroting renteresultaat (bedragen x € 1 miljoen)

5. Risicobeheer

5.1. Inleiding

De belangrijkste risico's gerelateerd aan de Treasuryfunctie zijn renterisico, liquiditeitsrisico en kredietrisico. Deze paragraaf beschrijft de wijze waarop de gemeente Deventer deze beheert en welke normen hierbij gehanteerd worden.

5.2. Renterisico

Schommelingen in de rente kunnen resulteren in afwijkingen in de rentelasten die de gemeente jaarlijks dient te betalen. Met name bij herfinanciering van aflopende leningen of contractuele renteherziening kan een verschil in de oude en nieuwe rente tot fors hogere rentelasten leiden. Renterisico kan zowel voortkomen uit de aangetrokken leningen, de verstrekte leningen en de aanwezige liquide middelen.

Renterisico op aangetrokken leningen

De renterisico's op de leningenportefeuille betreffen voornamelijk de renterisico's die worden gelopen bij herfinanciering van aflossingen en bij renteherzieningsmomenten. Indien op bepaalde momenten grote bedragen aan aflossingen moeten worden geherfinancierd, worden er op die momenten renterisico's gelopen. Immers indien de herfinancieringsrente hoger is dan de rente op de afgeloste geldlening betekent dit aantasting van de budgettaire ruimte.

Renterisico's op uitgezette geldleningen

In totaal heeft de gemeente € 37,5 miljoen aan langlopende leningen uitstaan bij aan de gemeente gelieerde instellingen (Zie hoofdstuk 3) die uiteindelijk worden afgelost. Over deze leningen wordt een rentevergoeding aan de gemeente betaald. Het betreffen nagenoeg allemaal leningen met een vast vooraf overeengekomen rentepercentage.

Het renterisico op deze leningen is beperkt. Dat komt in de eerste plaats door de totale omvang van de leningenportefeuille, die veel kleiner is dan het volume aangetrokken leningen. Daarnaast geldt voor deze leningen dat de hoofdsom annuïtair of lineair wordt afgelost, waardoor er geen sprake is van momenten waarop in één keer een grote lening dient te worden herzien.

Renterisico's van liquide middelen

De gemeente beschikt door het jaar heen over een substantiële liquiditeitspositie om schommelingen in inkomsten en uitgaven te kunnen opvangen. Door dit onder te brengen bij het schatkistbankieren is het risico op renteschommelingen beperkt. Op dit moment wordt er geen rente ontvangen over het schatkistbankieren. Wel kan er sprake zijn van overliquiditeit, wat in feite betekent dat de gemeente meer geld geleend heeft dan strikt noodzakelijk was. De rentelasten die hierbij horen dienen niet te hoog op te lopen. Een actief treasurybeheer op basis van tijdige informatievoorziening over verwachte kasstromen is nodig om dergelijke overliquiditeit te voorkomen.

5.3. Renterisiconorm

De renterisico's op de langlopende financieringsmiddelen worden ingekaderd door de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van de totale lasten op de begroting. Het doel van de renterisiconorm is het spreiden van de renterisico's van de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt in de rentelasten van de gemeente.

Het begrote lastentotaal voor 2022 bedraagt € 379,9 miljoen waarmee de renterisiconorm op € 76,0 miljoen komt. Dat wil zeggen dat jaarlijks maximaal € 76,0 miljoen aan langlopende leningen mag worden geherfinancierd c.q. de rente mag worden herzien.

Het totaal van de leningenportefeuille bedraagt per begin 2022 € 243 miljoen. Uitgaande van een renterisiconorm van € 76,0 miljoen betekent dit dat de gemiddelde rentetypische looptijd van de leningenportefeuille voor de gemeente niet onder de 3,2 jaar (afgerond) mag uitkomen.

Om hieraan te voldoen, wordt bij de keuze voor rentelooptijd rekening gehouden met een goede spreiding van de aflossingen over de jaren. Het beleid binnen de gemeente Deventer is om materiële

vaste activa zoveel mogelijk met lange financieringsmiddelen af te dekken (de gouden balansregel). Daarnaast wordt de hoogte van de aflossingen en de afschrijvingen zoveel mogelijk op elkaar aangesloten om ten eerste te voldoen aan de "gouden balansregel" en ten tweede om te voldoen aan een sluitende cashflow stroom.

De onderstaande tabel geeft het verwachte verloop van de renterisiconorm weer voor de jaren 2022 tot en met 2025. In alle jaren is er voldoende ruimte (> € 30 miljoen) om binnen de limiet te blijven.

Toets renterisiconorm	2022	2023	2024	2025
Bepaling renterisico op vaste schuld				
1a Renteherziening op vaste schuld (o/g)	0,0	0,0	0,0	0,0
1b Renteherziening op vaste schuld (u/g)	0,0	0,0	0,0	0,0
2 Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	0,0	0,0	0,0	0,0
3 Betaalde aflossingen	43,0	16,4	37,4	16,9
4 Renterisico op vaste schuld (2+3)	43,0	16,4	37,4	16,9
Bepaling renterisiconorm				
5 Stand van de begroting per 1 januari	379,8	374,9	376,1	368,2
6 Bij ministeriele regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
7 Renterisiconorm (5*6)	76,0	75,0	75,2	73,6
Ruimte (+) / Overschrijding (-) (7-4)	32,9	58,5	37,8	56,7

Tabel 6: Berekening renterisiconorm

5.4. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld aan en dient derhalve om het renterisico op de korte termijn te beheersen. Juist voor de korte termijn geldt dat de renterisico's aanzienlijk kunnen zijn, gezien de mogelijke fluctuaties op de geldmarkt.

De limiet bedraagt een bij ministeriele regeling vastgesteld percentage (8,5%) van de begrote gemeentelijke uitgaven. Het lastentotaal van de begroting 2022 bedraagt € 379,8 miljoen waarmee de kasgeldlimiet uitkomt op afgerond € 32,3 miljoen. De gemeente heeft ervoor gekozen om een kredietlimiet te gebruiken ter hoogte van €28 miljoen om schommelingen in de beschikbare liquiditeit op te vangen, aangevuld met een intraday limiet van € 2 miljoen (zie ook paragraaf 6.3). Dit betekent dat de gemeente in beginsel altijd voldoet aan de kasgeldlimiet, zolang er geen aanvullende kortlopende financiering wordt aangetrokken. Dit sluit aan bij de financieringsstrategie zoals beschreven in paragraaf 2.1.

Overschrijding van de kasgeldlimiet heeft formele consequenties wanneer dit langere tijd aanhoudt. De provincie dient als toezichthouder op de hoogte te worden gebracht wanneer er in drie opeenvolgende kwartalen sprake is van een overschrijding. De afgelopen jaren is hiervan geen sprake geweest.

5.5. Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico kan zich voordoen wanneer de gemeente geconfronteerd wordt met een onverwachte mismatch tussen inkomsten en uitgaven die niet opgevangen kan worden uit de beschikbare liquide middelen. De gemeente probeert dit risico te beperken door een buffer aan te houden op zowel de rekening-courant als de beschikbare kredietlimiet. Door overtollige liquide middelen af te romen naar het schatkistbankieren wordt er bovendien voor gezorgd dat de centrale Treasuryfunctie altijd toegang heeft tot het grootste deel van de liquide middelen en wordt versnippering van geld op verschillende kas- en banksaldi beperkt.

5.6. Schatkistbankieren

In december 2013 is het zogenoemde schatkistbankieren ingevoerd. Dit betekent dat de gemeente wettelijk verplicht is om tijdelijk overtollige middelen (liquiditeitsoverschotten) die boven een wettelijk geregeld saldo uitkomen, moet stallen bij het Rijk. De gemeente Deventer heeft ervoor gekozen dat het saldo vanaf € 2,2 miljoen automatisch wordt afgeroomd.

Het drempelbedrag schatkistbankieren bij een begroting van minder dan € 500 miljoen bedraagt 2% van het begrotingstotaal. Het lastentotaal van de begroting 2022 bedraagt € 379,8 miljoen waarmee het drempelbedrag uitkomt op afgerond € 7,6 miljoen. Dit bedrag moet per kwartaal worden geplaatst

tegenover het gemiddeld op dag basis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen, wat neerkomt op alle gemeentelijke bankrekeningen. Met de ingerichte processen voor afroming en de verhoogde limiet, is de verwachting dat de gemeente de limiet niet zal overschrijden.

5.7. Kredietrisico

Kredietrisicobeheer kan worden omschreven als het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van betalingsverplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie of te kort aan liquide middelen.

Uitzettingen kunnen echter op grond van het treasurystatuut slechts plaatsvinden uit hoofde van de uitvoering van een publieke taak. De kredietrisico's zijn daarmee beperkt tot situaties waarin één van de partijen waaraan de gemeente leningen heeft verstrekt niet in staat is om deze terug te betalen. In die gevallen ontstaat een risico dat de gemeente de betreffende lening moet afschrijven.

De tabel in paragraaf 3.1 toont de hoofdsom per tegenpartij. Zoals te zien bedraagt het maximale kredietrisico op één partij € 13,4 miljoen (Deventer Sportbedrijf).

6. Kasbeheer

6.1. Inleiding

In dit hoofdstuk gaan wij nader in op het saldobehoor (beleid t.a.v. de bankrekeningen en saldi), het liquiditeitenbeheer (beleid t.a.v. deposito's, kasgeldleningen en daggelden) en het betalingsverkeer.

6.2. Saldobehoor

De gemeente Deventer maakt gebruik van bankrekeningen van de BNG, Rabobank, ING en SNS Bank. De rekeningen bij de BNG bestaan uit 1 hoofdrekening en meerdere subrekeningen. Het merendeel van het betalingsverkeer loopt via een hoofdrekening van de BNG. De subrekeningen hebben veelal een bepaalde bestemming zoals bijvoorbeeld de subrekening voor de belastingontvangsten. Bij de subrekeningen van de BNG vindt maandelijks automatisch saldoregulatie met de hoofdrekening plaats. De saldi van de overige niet-BNG rekeningen worden handmatig en periodiek door team FA overgeboekt naar de hoofdrekening van de BNG. Met uitzonderingen van de bankrekeningen met betrekking tot BAD (Budget Adviesdienst). De saldi van deze rekeningen worden beheerd door de teammanager BAD.

6.3. Liquiditeitenbeheer

Dagelijks wordt de stand van de rekening-courant gemonitord door de medewerker Treasury.

Op grond van de kasgeldlimiet mag de gemeente maximaal € 32,3 miljoen aan kortlopende schuld (< 1 jaar) hebben (zie hoofdstuk 5.4). Met de BNG is een overeenkomst Financiële Dienstverlening afgesloten die inhoudt dat de gemeente een (doorlopende) kredietfaciliteit in rekening courant heeft van € 28 miljoen. Bovendien wordt gebruikgemaakt van een intradaglimiet van € 2 miljoen. De intradaglimiet houdt in dat voor het ongebruikte deel van de beschikbaar gestelde kredietfaciliteit een bereidstellingsprovisie in rekening wordt gebracht. De intradaglimiet maakt het mogelijk om dagelijks tijdens de kantooruren, tot een overeengekomen bedrag, de kredietlimiet te overschrijden. De intradaglimiet moet voor het eind van de dag weer zijn aangevuld tot de kredietlimiet. Dit kan worden gerealiseerd door specifiek bij de BNG een kasgeldlening aan te trekken.

6.4. Betalingsverkeer

De afhandeling van het contante en girale betalingsverkeer valt onder verantwoordelijkheid van de kassier. Het bankrelatiebeheer is een aangelegenheid van de treasurer.

Op dit moment is de BNG onze huisbank. De BNG heeft met AAA rating (triple A rating) een hoge rating voor kredietwaardigheid.

6.5. Automatisering

Voor wat betreft de afhandeling van het girale betalingsverkeer wordt gebruik gemaakt van BNG Dataservices Online. Hiermee kan via internet worden ingelogd op de betalingsmodule van de BNG en kan allerlei marktinformatie worden ingelezen.

7. Overige treasury activiteiten

7.1. Informatievoorziening

Voor een goede uitvoering van de treasuryfunctie is juiste en tijdige informatie van groot belang. De besluitvorming omtrent het aantrekken of uitzetten van middelen vindt plaats op basis van interne en externe analyse-informatie.

In de interne informatievoorziening is van belang dat de treasurer wordt geïnformeerd over toekomstige uitgaven en ontvangsten die nog niet in de begroting inclusief wijzigingen zijn opgenomen. Het moet hierbij gaan om materiële posten die betrekking hebben op de korte, middellange en lange termijn zodat hierop door de treasurer kan worden geanticipeerd. Het betreffen uitgaven en ontvangsten boven de € 0,5 miljoen met als doel het bereiken van rentevoordelen door het optimaal inzetten van financieringsproducten. Input moet worden verstrekt door programmamanagers en adviseurs van team finance en control.

7.2. Verbijzonderde Interne controle

Het treasuryproces heeft het karakter van een primair proces. Primaire processen dienen periodiek te worden getoetst op opzet, bestaan en werking; hierover is ook een passage opgenomen in het Treasurystatuut. De standaardcontroles zijn ingaande tweede helft 2018 uitbesteed aan onze huisaccountant. In het auditplan 2019 is in de planning aangegeven dat dit proces zal worden getoetst door Deloitte accountants. Bij bijzonderheden zal hierover in de voortgangsrapportage worden gerapporteerd.

7.3. Rapportage EMU saldo

De bijdrage van de gemeente Deventer aan het EMU saldo wordt jaarlijks berekend op basis van de door het CBS verstrekte instructie. De berekening wordt opgenomen in de begroting en jaarrekening.

Bijlage 1: Overzicht leningenportefeuille

Leningnr	Beschrijving / kenmerk	Tegenpartij	Verstrekkingsdatum	Contractuele rente	Type aflossing	Type financiering	Hoofdsom (initieel)	Hoofdsom per 1-1-2021	Hoofdsom per 1-1-2022
L412	BNG nr. 89545 B&W 23-02-'99 nr. 02936	BNG Bank nv	1-3-1999	0,0461	LINE	Integraal	€ 6.500.000	€ 1.040.000	€ 780.000
L413	BNG nr. 90191 B&W 20-7-'99 nr. 12651	BNG Bank nv	15-7-1999	0,0527	LINE	Integraal	€ 7.000.000	€ 1.120.000	€ 840.000
L415	BNG nr. 96191 Treasurystatuut april 2001	BNG Bank nv	17-12-2002	0,0499	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	
L416	BNG nr. 96192 Treasurystatuut april 2001	BNG Bank nv	17-12-2002	0,0501	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
L417	BNG nr. 96193 Treasurystatuut april 2001	BNG Bank nv	20-12-2002	0,0502	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
L418	BNG nr. 96194 Treasurystatuut april 2001	BNG Bank nv	20-12-2002	0,0503	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
L419	BNG nr. 96195 Treasurystatuut april 2001	BNG Bank nv	20-12-2002	0,0504	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
L420	BNG nr. 96196 Treasurystatuut april 2001	BNG Bank nv	20-12-2002	0,0506	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
L421	BNG nr. 96197 Treasurystatuut april 2001	BNG Bank nv	20-12-2002	0,0506	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
L423	BNG nr. 97365 Treasurystatuut april 2001	BNG Bank nv	10-4-2003	0,0512	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
L424	BNG nr. 97366 Treasurystatuut april 2001	BNG Bank nv	10-4-2003	0,0512	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
L425	BNG nr. 97367 Treasurystatuut april 2001	BNG Bank nv	10-4-2003	0,0513	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
L426	NWB nr. 10022727 28-05-'03	Nederlandse Waterschapsbank nv	23-6-2003	0,0437	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	
L429	Knecht-Drenth	Knecht-Drenth	31-12-2002	0	LINE	Integraal	€ 726.000	€ 72.600	€ 36.300
L437	Bathmen nr. 89586	BNG Bank nv	25-2-1999	0,0457	LINE	Integraal	€ 453.780	€ 72.605	€ 54.454
L445	NWB nr. 63326 Treasurystatuut 2006, B&W bsl. 2006.05928	Nederlandse Waterschapsbank nv	3-1-2009	0,0466	HANDM	Integraal	€ 15.000.000	€ 30.000.000	€ 28.500.000
L446	NWB Treasurystatuut 2008 - 2024	Nederlandse Waterschapsbank nv	8-2-2008	0,0374	HANDM	Integraal	€ 20.000.000	€ 20.000.000	€ 20.000.000
L447	BNG nr. 40.104593	BNG Bank nv	2-11-2009	-0,0002	HANDM	Integraal	€ 3.100.000	€ 2.056.796	€ 1.909.691
L448	NWB nr. 1-26591	Nederlandse Waterschapsbank nv	2-5-2010	0,0355	LINE	Project	€ 815.000	€ 271.667	€ 217.333
L449	BNG nr. 40.106700 B&W 23-2-2011 nr. 329565	BNG Bank nv	1-7-2011	-0,0021	HANDM	Project	€ 900.000	€ 360.000	€ 300.000
L450	BNG nr. 40.107350	BNG Bank nv	29-2-2012	0,0257	LINE	Integraal	€ 15.000.000	€ 3.000.000	€ 1.500.000
L451	BNG nr. 40.107689	BNG Bank nv	20-7-2012	0,0212	LINE	Project	€ 875.000	€ 175.000	€ 87.500
L452	BNG nr. 40.107717	BNG Bank nv	14-8-2012	0,0305	FIXE	Integraal	€ 10.000.000	€ 10.000.000	€ 10.000.000
L453	BNG nr. 40.107718	BNG Bank nv	14-8-2012	0,0316	FIXE	Integraal	€ 10.000.000	€ 10.000.000	€ 10.000.000
L454	BNG nr. 40.107719	BNG Bank nv	14-8-2012	0,0335	FIXE	Integraal	€ 10.000.000	€ 10.000.000	€ 10.000.000
L455	BNG nr. 40.107720	BNG Bank nv	14-8-2012	0,0342	FIXE	Integraal	€ 10.000.000	€ 10.000.000	€ 10.000.000
L456	Süddeutsche Krankenversicherung a.G.	Süddeutsche Krankenversicherung aG	3-9-2012	0,0338	FIXE	Integraal	€ 15.000.000	€ 15.000.000	€ 15.000.000
L457	Süddeutsche Lebensversicherung a.G.	Süddeutsche Lebensversicherung ag	3-9-2012	0,0338	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
L462	OHV	Aegon Bank	31-1-2014	0,0307	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
L465	BNG nr. 40.108846	BNG Bank nv	1-7-2014	0,0251	FIXE	Integraal	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000
L466	BNG nr. 40.108847	BNG Bank nv	1-7-2014	0,0271	FIXE	Integraal	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000
L467	BNG nr. 40.108848	BNG Bank nv	1-7-2014	0,0313	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
L468	NWB nr. 1-28208	BNG Bank nv	1-12-2014	0,0356	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
L472	BNG, nr. 40.110116	BNG Bank nv	22-9-2015	0,0088	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
L473	BNG, nr. 40.110117	BNG Bank nv	22-9-2015	0,0103	FIXE	Integraal	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
L475	BNG, nr. 40.86152 overgenomen van Raster	BNG Bank nv	14-2-1997	0,0648	ANNU	Integraal	€ 2.012.515	€ 844.080	€ 744.982
L476	BNG, nr. 40.110385	BNG Bank nv	10-2-2016	0,015	FIXE	Integraal	€ 12.000.000	€ 12.000.000	€ 12.000.000
L477	BNG, nr. 40.110386	BNG Bank nv	10-2-2016	0,0153	FIXE	Integraal	€ 13.000.000	€ 13.000.000	€ 13.000.000
L479	BNG, nr. 40.111859	BNG Bank nv	23-4-2018	-0,0005	FIXE	Integraal	€ 25.000.000	€ 25.000.000	
L480	BNG, nr. 40.111860	BNG Bank nv	23-4-2018	0,0016	FIXE	Integraal	€ 25.000.000	€ 25.000.000	€ 25.000.000
Totaal							€ 295.382.295	€ 282.012.747	€ 242.970.260

Bijlage 2: Gedetailleerd Kasstroomoverzicht

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Eindtotaal
Exploitatie	€ 3.374.964	€ -199.813	€ -201.347	€ -202.912	€ -201.441	€ -202.912	€ 2.366.539
Baten	€ -418.209.783	€ -392.014.413	€ -374.110.082	€ -373.469.237	€ -370.951.662	€ -366.278.226	€ -2.295.033.403
Aan/verkoop gronden en panden	€ -4.065.277	€ -1.266.816	€ -21.816	€ -21.816	€ -21.816	€ -21.816	€ -5.419.357
Algemene uitkering	€ -222.042.748	€ -216.254.718	€ -215.978.886	€ -217.967.727	€ -221.406.524	€ -221.406.524	€ -1.315.057.127
Geen liquiditeitsimpact	€ -42.845.922	€ -26.727.703	€ -13.008.000	€ -8.724.281	€ -5.578.210	€ -5.323.618	€ -102.207.734
Inkomstenoverdrachten	€ -72.006.853	€ -57.620.354	€ -56.589.858	€ -57.241.273	€ -56.526.884	€ -56.494.565	€ -356.479.787
Overige baten	€ -2.624.424	€ -10.507.586	€ -8.579.215	€ -7.792.770	€ -6.879.521	€ -4.767.125	€ -41.150.641
Overige belastingen	€ -11.995.754	€ -11.627.287	€ -11.486.969	€ -11.515.969	€ -11.544.969	€ -11.544.969	€ -69.715.917
OZB, Afval en riolering	€ -50.607.957	€ -51.895.131	€ -52.895.131	€ -53.950.131	€ -55.015.131	€ -55.015.131	€ -319.378.612
Rente	€ -1.360.932	€ -1.316.379	€ -1.267.201	€ -1.218.502	€ -1.168.968	€ -1.119.466	€ -7.451.448
Vergoeding diensten derden (leeg)	€ -10.659.916	€ -10.194.439	€ -10.369.006	€ -10.557.768	€ -10.564.639	€ -10.585.012	€ -62.930.780
	€ -4.604.000	€ -3.914.000	€ -3.914.000	€ -4.479.000	€ -2.245.000	€ -	€ -15.242.000
Lasten	€ 421.584.747	€ 391.814.600	€ 373.908.735	€ 373.266.325	€ 370.750.221	€ 366.075.314	€ 2.297.399.942
Aan/verkoop gronden en panden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Geen liquiditeitsimpact	€ 51.275.501	€ 27.943.590	€ 20.106.403	€ 23.655.557	€ 22.671.542	€ 22.914.031	€ 168.566.624
Goederen/diensten	€ 91.239.703	€ 73.931.282	€ 76.237.664	€ 77.566.721	€ 77.406.662	€ 73.362.126	€ 469.744.158
Rente	€ 7.855.615	€ 7.864.917	€ 7.360.386	€ 6.165.731	€ 5.407.986	€ 4.803.029	€ 39.457.664
Salarissen en sociale lasten	€ 64.338.456	€ 65.559.400	€ 64.686.605	€ 63.459.459	€ 63.276.325	€ 63.276.325	€ 384.596.570
Subsidies & uitkeringen (leeg)	€ 206.875.472	€ 202.745.707	€ 202.808.447	€ 202.101.969	€ 201.986.243	€ 201.719.811	€ 1.218.237.649
	€ -	€ 13.769.704	€ 2.709.230	€ 316.888	€ 1.463	€ -8	€ 16.797.277
Grondexploitaties	€ 7	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 7
Baten	€ -23.514.078	€ -17.990.304	€ -11.730.125	€ -12.849.393	€ -6.496.221	€ -2.904.408	€ -75.484.529
Aan/verkoop gronden en panden	€ -17.507.994	€ -28.336.413	€ -16.741.909	€ -14.686.871	€ -13.004.893	€ -4.376.375	€ -94.654.455
Geen liquiditeitsimpact	€ -4.088.226	€ 17.070.967	€ 8.300.843	€ 4.487.884	€ 9.200.258	€ 4.186.785	€ 39.158.511
Inkomstenoverdrachten	€ -1.132.899	€ -4.162.596	€ -2.558.233	€ -2.609.398	€ -2.661.586	€ -2.714.818	€ -15.839.530
Vergoeding diensten derden	€ -784.959	€ -2.562.262	€ -730.826	€ -41.008	€ -30.000	€ -	€ -4.149.055
Lasten	€ 23.514.085	€ 17.990.304	€ 11.730.125	€ 12.849.393	€ 6.496.221	€ 2.904.408	€ 75.484.536
Aan/verkoop gronden en panden	€ 6.835.323	€ 897.086	€ 732.485	€ -	€ -	€ -	€ 8.464.894
Geen liquiditeitsimpact	€ 3.483.763	€ 4.250.051	€ 2.912.169	€ 2.725.251	€ 1.895.115	€ 1.642.646	€ 16.908.995
Goederen/diensten	€ 13.194.999	€ 12.843.167	€ 8.085.471	€ 10.124.142	€ 4.601.106	€ 1.261.762	€ 50.110.647
Investerings	€ 40.122.588	€ 3.766.266	€ 16.367.507	€ 7.125.983	€ -3.550.855	€ 1.100.708	€ 64.932.197
Baten	€ -7.898.922	€ -1.639.972	€ -1.589.788	€ -2.809.483	€ -	€ -	€ -13.938.165
Aan/verkoop gronden en panden	€ -	€ -	€ -	€ -1.122.807	€ -	€ -	€ -1.122.807
Geen liquiditeitsimpact	€ -2.158.472	€ -935.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -3.093.472
Inkomstenoverdrachten	€ -5.740.450	€ -704.972	€ -1.589.788	€ -1.686.676	€ -	€ -	€ -9.721.886
Lasten	€ 48.021.510	€ 5.406.238	€ 17.957.295	€ 9.935.466	€ -3.550.855	€ 1.100.708	€ 78.870.362
Aan/verkoop gronden en panden	€ 9.357.750	€ 30.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 9.387.750
Geen liquiditeitsimpact	€ 4.728.779	€ -16.466.138	€ -7.696.014	€ -4.140.239	€ -8.595.429	€ -3.581.956	€ -35.750.997
Goederen/diensten	€ 33.934.981	€ 21.842.376	€ 25.653.309	€ 14.075.705	€ 5.044.574	€ 4.682.664	€ 105.233.609
Eindtotaal	€ 43.497.559	€ 3.566.453	€ 16.166.160	€ 6.923.071	€ -3.752.296	€ 897.796	€ 67.298.743

Bijlage 3: Begrippenlijst

Treasury:	het beheren van het geld van de onderneming, in dit geval de gemeente Deventer
Kasstroom:	geldstroom die in het betreffende jaar plaatsvindt
Operationele activiteiten:	bedrijfsvoering
Renterisico:	risico dat de rente stijgt (of daalt)
Renterisiconorm:	20% van de vaste schuld (langlopende geldleningen, looptijd > 1 jaar)
Kasgeldlimiet:	toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld (8,5% van het uitgaventotaal van de begroting)
Kortlopende en langlopende kredieten:	volgens de normen die banken hanteren hebben kortlopende kredieten een looptijd van 2 jaar of minder en langlopende kredieten een looptijd van meer dan 2 jaar. Administratief gezien geldt overigens een termijn van 1 jaar voor kortlopende kredieten en 2 jaar en langer voor langlopende kredieten
Financieringsbehoefte:	behoefte van de gemeente aan liquide middelen door investeringen, aflossingen en doordat inkomende en uitgaande geldstromen niet synchroon lopen
Liquiditeitsplanning:	prognose van de inkomende en uitgaande geldstromen gedurende een bepaalde periode
Treasurystatuut:	een regeling voor het sturen en het beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's
Saldobeheer:	beheren en beheersen van het rekening courant saldo bij de bank
Treasuryparagraaf:	Afzonderlijke paragraaf bij de documenten van de planning- en controlcyclus met betrekking tot de meest actuele stand zaken van treasury
Herfinanciering:	het opnieuw aantrekken van een geldlening voor afgeloste bedragen
Leningenportefeuille:	het totaal van de uitgezette geldleningen van de gemeente. Deze zijn zichtbaar gemaakt in bijlage 1.
Wet HOF	Dit staat voor wet Houdbare Overheids Financiën. Deze wet regelt dat de gezamenlijke Nederlandse overheden voldoen aan de Europese EMU norm
EMU norm	Europese Monetaire Unie norm. Deze bepaalt dat Nederland een tekort op de begroting mag hebben van maximaal 3%. De gemeenten, provincies en waterschappen dragen hier naar rato aan bij
EMU schuld	De EMU-schuld bestaat uit de staatsschuld plus de schulden van decentrale overheden en sociale fondsen. De onderlinge schulden van deze partijen tellen niet mee.
Schatkistbankieren:	het dagelijks stallen van "overtollige" middelen op de rekening courant bij het Rijk.
Intradaglimiet	De intradaglimiet maakt het mogelijk om dagelijks tijdens de kantooruren, tot een overeengekomen bedrag, de kredietlimiet te overschrijden. De intradaglimiet moet voor het eind van de dag weer zijn aangevuld tot de kredietlimiet. Dit kan worden gerealiseerd door specifiek bij de BNG een kasgeldlening aan te trekken.